

Vastaus tietopyyntöön VN/35922/2023

HEL 2025-004371

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vastaus tietopyyntöön VN/35922/2023

Sosiaali- ja terveysministeriö on toimittanut 11.3.2025 päivätyllä kirjeellä Helsingin kaupungille tietopyynnön VN/35922/2023. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on koonnut alla olevat vastaukset tietopyynnössä esitettyihin kysymyksiin.

1.

Asiakasmaksulain 3 §:n mukaiset toimet, joita maksun periminen käyttämättä jätetystä palvelusta edellyttää, ovat käytössä.

2.

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on päätetty seuraavasta toimintatavasta (Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu, pysyväisohje PYSY084):

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävää maksua ei peritä seuraavissa tilanteissa:

- Hyvinvointialue ei ole varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä maksua eikä ole antanut asiakkaalle tai tämän edustajalle ohjeita ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Tiedot tulee antaa asiakkaalle niin, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön, ja lisäksi on huolehdittava siitä, että ajan tai paikan peruuttaminen tosiasiallisesti ja teknisesti voi toteutua ohjeistetussa määräajassa.
- Asiakas on kutsuttu tietylle ikäryhmälle tarkoitettuun seulontaan tai joukkotarkastukseen taikka hampaiden ja suun tarkastukseen. Maksun saa kuitenkin periä sellaisissa tilanteissa, joissa hyvinvointialue on varannut asiakkaalle ajan sovittuun jatkohoitoon tai -tutkimukseen.
- Varattu aika ei jäänyt käyttämättä, vaan tilalle saatiin toinen asiakas.
- Varattu aika on peruutettu varattua aikaa edeltävänä päivänä ennen kello 16.00. Mikäli toimipiste ei ole viikonloppuisin avoinna ja/tai asiakkaan vastaanotolle saapumisen este on tullut äkillisesti, voidaan peruutus hyväksyä tehtäväksi myös myöhemmin.

- Peruuttamatta jättämiseen on muu hyväksyttävä syy, jollaisena pidetään mm. sellaista pakottavaa syytä, joka on tosiasiallisesti estänyt ajan peruuttamisen (toimipiste suljettu, puhelinruuhka tms.) tai jos maksun periminen on kohtuutonta. Kohtuuttomuus tulee arvioida ammattilaisen toimesta aina tapauskohtaisesti ennen asiakkaan kirjaamista poisjääneeksi vastaanotolta Apotissa. Arvioinnissa huomioon tulee ottaa esimerkiksi asiakkaan nuori ikä, pitkittynyt vaikea elämäntilanne, kehitysvammaisuus, muistisairaus, neuropsykiatriset häiriöt, mielenterveysongelma tai muusta näihin rinnastettavasta erityisestä seikasta tai niistä johtuvasta huomaamattomuudesta, ajattelemattomuudesta tai tietämättömyydestä.

Lisäksi on päätetty, että käyttämättä ja peruuttamatta jätetyn palvelun maksua ei peritä seuraavilta päihdepalvelujen terveydenhuollon asiakasmaksuilta: avovieroitus, opioidikorvaushoidon tarpeen arvio, opioidikorvaushoito ja C-hepatiittihoito (Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 21.1.2020 § 5 Päihdehuollon asiakasmaksujen sakkomaksusta luopuminen päihdeavuhuollon siirtyessä terveydenhuollon alaiseksi toiminnaksi).

Asiakasryhmän vapauttamista käyttämättä jätetyn palvelun maksusta on perusteltu seuraavasti: toiminta on asianomaiselle erityisen tuen tarpeessa olevalle asiakasryhmälle matalan kynnyksen palvelua, jonka tarkoituksena on sitouttaa asiakkaat tarpeenmukaiseen hoitoon ja vaikuttaa päihdeasiakkaan hoitovasteeseen. Vuosittain käyttämättä tai peruuttamatta asianomaisilta asiakkailta jää vain noin kolme prosenttia käynneistä. Lääkehoitoon liittyvät asiakastapaamiset ovat lyhytkestoisia, ja ne tapahtuvat ilman tarkkaa ajanvarausaikaa useille asiakkaille samanaikaisesti tiettyinä rajattuna, avoimena vastaanottoaikana. Peruuttamaton poisjäänti ei siten aiheuta työvoimaresurssin ajankäytön hukkaa. (Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 21.1.2020 § 5.)

3.

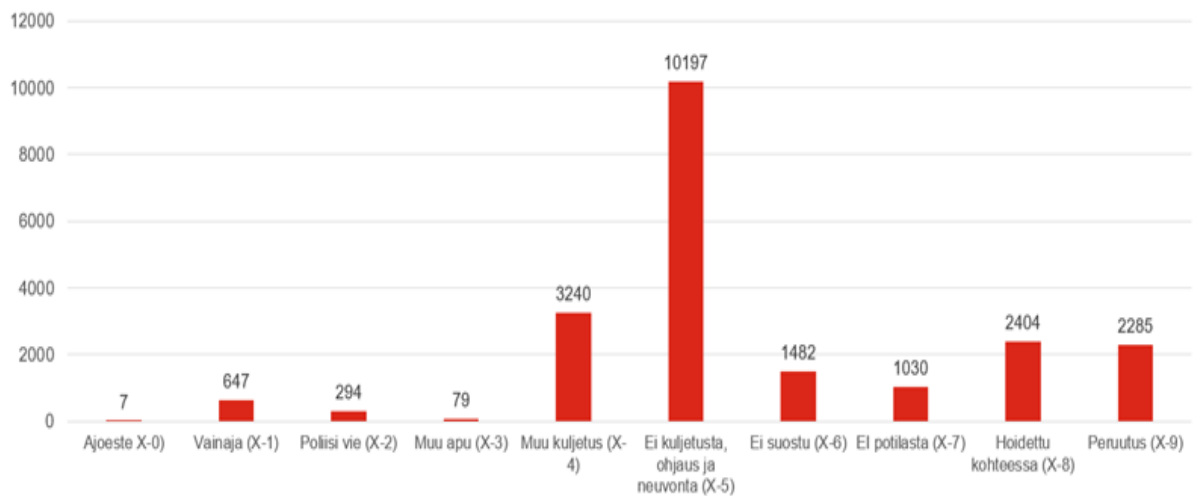
Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla käyttämättä jätetystä palvelusta perittävän maksun sääntely koskee vain terveydenhuollon palveluihin varattuja vastaanottoaikoja, eli kaikkia terveydenhuollon palveluiden itsenäisiä vastaanottoja sekä tutkimus- tai hoitokäyntejä terveydenhuollon palveluissa sekä niitä vastaavia etäyhteydellä toteutettuja palveluita.

Toimiala ei peri käyttämättä jätetystä palvelusta perittävää maksua sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisista hoito- tai asumispalvelupaikoista.

Toimiala ei pysty annetussa aikataulussa arvioimaan euromääräisesti, kuinka paljon maksuja käyttämättä jätetystä palvelusta voitaisiin nykylainsäädännön puitteissa kaikkiaan periä, jos siinä huomioitaisiin myös sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaiset hoito- tai asumispalvelupaikat.

4.

Helsingin pelastuslaitoksella oli vuonna 2024 noin 22 000 ensihoitohälytystä, jotka eivät johtaneet potilaan kuljettamiseen jatkohoitoon. Näistä noin 2 600 hälytyksen osalta Kela korvasi tehtävän (X-8/X-1 koodi).

Lisätiedot:

Markus Ryynänen, vs. asiaksmaksupäällikkö, puh. 09 31089560 markus.ryynanen@hel.fi

Jani Pitkänen, pelastuskomentaja, puh. +358504336905, jani.pitkanen@hel.fi

Parhain terveisin,

Markus Ryynänen

vs. asiaksmaksupäällikkö

Toimialan yhteiset palvelut/Talous-, strategia ja suunnittelupalvelut/

Asiaksmaksupäätökset ja asiantuntijatuki

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

PL 6032

FI-00099 Helsingin kaupunki

markus.ryynanen@hel.fi

Puh. 09-310 89560 / 040-126 1743

www.hel.fi/sotepe